DESPRE EREZIILE NECALCEDONIENILOR

Ierom. Visarion Moldoveanu

www.sihastru.net/mirem

ISBN ....

Bacău
2007

Mulțumim

Prea Cucernicului Părinte Theodoros Zisis, distins profesor al Facultății de Teologie Ortodoxă din Tesalonic, pentru bunăvoința de a ne acorda dreptul şi binecuvântarea publicării acestei lucrări apologetice, spre slava Bisericii Ortodoxe de pretutindeni.

„**I**ntrați prin poarta cea strâmtă, că largă este poarta şi lată este calea care duce la pieire şi mulți sunt cei care o află. Şi strâmtă este poarta şi îngustă este calea care duce la viață şi puțini sunt care o află. *Feriți-vă de proorocii mincinoşi, care vin la voi în haine de oi, iar pe dinăuntru sunt lupi răpitori.* După roadele lor îi veți cunoaşte." (Matei 7:13-16)

*

„**S**unt unii care vă tulbură şi voiesc să schimbe Evanghelia lui Hristos, dar chiar dacă noi sau un înger din cer v-ar vesti altă Evanghelie decât aceea pe care v-am vestit-o - să fie anatema!" (Galateni 1:7-8)

*

„**I**ubiților, nu dați crezare oricărui duh, ci cercați duhurile dacă sunt de la Dumnezeu, fiindcă mulți prooroci mincinoşi au ieşit în lume. În aceasta să cunoaşteți duhul lui Dumnezeu: orice duh care mărturiseşte că Iisus Hristos a venit în trup, este de la Dumnezeu. Şi orice duh, care nu mărturiseşte pe Iisus Hristos, nu este de la Dumnezeu, ci este duhul lui antihrist, despre care ați auzit că vine şi acum este chiar în lume." (I Ioan 4:1-3)

Principalele rătăciri ale necalcedonienilor. Scurt istoric

Abaterea de la adevărata învăţătură de credinţă ortodoxă este căderea în erezie, adică propovăduirea unei învăţături diferite faţă de cea adevărată. Aceasta nu înseamnă că învăţătura sănătoasă se împuţinează, suferă schimbare sau încetează să mai existe, ci că o altă învăţătură, nouă şi contrară, este propovăduită în locul celei sănătoase. Însă după dumnezeiasca purtare de

grijă, prin apariția şi dăinuirea în timp a unei erezii, nu trupul cel sănătos al Bisericii este cel vătămat, ci doar persoane sau grupuri, ca foste mădulare ale Bisericii-Trup, se desprind prin hulele rostite - ca nişte mlădițe veştejite - de „seva” Duhului Sfânt, punându-şi în mare primejdie mântuirea.

Nevăzându-şi nedestoinicia până astăzi, ereziile secolelor IV-V rămân desprinse de Capul Bisericii-Hristos pe care continuă să-L hulească, semănând confuzie şi tulburare în cugetul cel neprihănit al credincioşilor Bisericii Ortodoxe. În cele ce urmează vom încerca să arătăm, după învățătura Sfinților Părinți, cum şi de ce gruparea sectară a monofiziților a fost lepădată şi anatemizată de către Biserica Ortodoxă.

Monofizitismul şi ramurile lui sunt o ereticească socotință care nu recunosc în Iisus Hristos deopotrivă firea dumnezeiască şi cea omenească.

Sfânta Biserică Ortodoxă ca urmaşă a învățăturii Apostolilor prin Sfinții săi Părinți, învață privitor la Dumnezeire: *„Pe Dumnezeu*

nimeni nu L-a văzut vreodată; Fiul, Unul-Născut, care este în sânurile Tatălui, acela L-a făcut cunoscut" (Ioan 1.18). Prin urmare, Dumnezeirea este mai presus şi de neînțeles minții omeneşti, *„căci nimeni nu cunoaşte pe Tatăl afară de Fiul şi nici pe Fiul afară de Tatăl"* (Matei 11.27). Sfântul Duh, însă, cunoaşte cele ale lui Dumnezeu: *„Iar nouă ni le-a descoperit Dumnezeu prin Duhul Său, fiindcă Duhul toate le cercetează, chiar şi adâncurile lui Dumnezeu. Aşa şi cele ale lui Dumnezeu, nimeni nu le-a cunoscut, decât Duhul lui Dumnezeu."* (I Corinteni 2.10,11).

Firea dumnezeiască nimeni n-a cunoscut-o vreodată, nu numai dintre oameni, nici chiar Heruvimii şi Serafimii puterilor cereşti, însă cele de folos cunoştinței şi mântuirii noastre au fost descoperite de Biserică prin insuflarea dumnezeieştilor Părinți, după cum şi aceştia mărturisesc: **în persoana ipostatică a Mântuitorului Iisus Hristos sunt cuprinse în chip neamestecat, neschimbat, neîmpărțit şi nedespărțit cele două firi: cea dumnezeiască şi cea omenească.** Atât şi nimic mai mult, orice

adaos sau împuținare acestei învățături însemnând neadevăr de credință, adică erezie.

Hristos este Adevărul, Unul singur, căci una singură este şi Biserica Sa cea Ortodoxă. Mărturisirea adevărului este doar una, precum o singură credință - neschimbată şi neîmpuținată - întru Hristos mărturisim. Nu pot fi mai multe adevăruri, mai multe biserici sau mai multe crezuri creştine precum nu pot fi mai mulți hristoşi sau mai multe dumnezeiri, toate acestea fiind chipuri sau deghizări ale minciunii, după cum Sfinții ne învață:

Cunoaştem şi mărturisim că este un singur Dumnezeu, adică o singură ființă; că este cunoscut şi este în trei ipostase, adică Tatăl şi Fiul şi Sfântul Duh; că Tatăl şi Fiul şi Sfântul Duh sunt unul în toate, afară de ne-naştere, naştere şi purcedere; că Fiul, Unul-Născut şi Cuvântul lui Dumnezeu şi Dumnezeu, din pricina îndurării milei Sale pentru mântuirea noastră, a fost zămislit, fără de sământă, prin bunăvoința Tatălui şi prin conlucrarea prea Sfântului Duh, şi s-a născut prin Sfântul Duh, fără stricăciune, din

Sfânta Fecioară şi Născătoarea de Dumnezeu Maria şi s-a făcut din ea om desăvârşit; că Acelaşi este, în acelaşi timp, şi Dumnezeu desăvârşit şi om desăvârşit, din două firi, din Dumnezeire şi omenire, şi în două firi, care au facultatea de a înțelege, de a voi, de a lucra şi de a acționa liber, şi ca să spunem într-un cuvânt, fiind desăvârşite, potrivit definiției şi rațiunii fiecăreia din firi, adică a Dumnezeirii şi a omenirii, dar într-o singură persoană; că a flămânzit, a însetat, a obosit, a fost răstignit, a primit încercarea morții şi a îngropării de trei zile, s-a înălțat la ceruri, de unde a şi venit la noi, şi iarăşi va veni în vremea de apoi. Şi martoră a acestora este dumnezeiasca Scriptură şi toată ceata sfinților.[1]

Istoric vorbind, rădăcina ereziei monofizite se trage din învățăturile ereticului Nestorie, patriarh al Constantinopolului între anii 428 – 431, care învăța că firile – cea dumnezeiască şi

[1] Sfântul Ioan Damaschin, **Dogmatica**, Ed. Scripta, 1993, Bucureşti, p.12.

cea omenească – ale lui Hristos sunt total separate şi că Fecioara Maria nu este Născătoare de Dumnezeu ci de om, învăţătură anatemizată de Soborul Sfinţilor Părinţi la cel de al treilea Sobor al Bisericii Ortodoxe ţinut la Efes în anul 431.

Însă scânteia care a dezlănţuit erezia monofizită este Eutihie, arhimandritul unei mănăstiri de lângă Constantinopol, mort după 451, care arătând o râvnă fără de socoteală împotriva lui Nestorie a căzut în cealaltă extremă, a amestecării firilor. Punctele sale doctrinare se reduceau la următoarele două: a) după întrupare, Hristos n-a avut decât o singură fire, cea dumnezeiască „absorbind-o" pe cea omenească; b) Hristos Cel Înviat nu mai are firea omenească.

Cea dintâi plângere care s-a ridicat împotriva lui a fost adusă de Domnus, episcopul Antiohiei, acuzându-l de reînnoirea ereziei lui Apolinarie care învăţa în Iisus Hristos o singură natură şi susţinea că Dumnezeirea a pătimit.

Îndată după aceasta, Eusebie, episcop de Dorileea, la un sinod adunat în 448 la Constantinopol sub patriarhul Flavian, dădu un nou act de acuzare contra lui Eutihie - căruia deja îi făcuse în particular înțelepte mustrări, însă fără de folos. Eutihie a formulat în mai multe rânduri înaintea adunării episcopilor principala sa hulă: *„Înaintea unirii [cu trupul], Hristos avea două naturi, iar după această unire nu-i mai mult decât una.”* Sinodul a pronunțat anatema contra învățăturii sale, l-a excomunicat şi depus din treapta preoției pe Eutihie ca eretic.

Însă Dioscor, patriarhul Alexandriei, a luat cu hotărâre partea lui Eutihie şi l-a restabilit cu de la sine putere în treapta sacerdotală. Ba mai mult, sub oblăduirea împăratului Teodosie, Dioscor convoacă la Efes în anul 449 un contra-sinod unde pronunță o anatemă asupra învățăturii ortodoxe asupra celor două firi.

Victoria monofiziților nu a fost lungă. După moartea patriarhului Flavian şi a împăratului Teodosie, noul imperator Marcian, în deplin acord cu noul patriarh Valentinian III, întruneşte

la anul 451 la Calcedon al patrulea Sinod A-Toată-Lumea al Bisericii Ortodoxe ca să cerceteze şi să hotărască toate cele pentru dreapta credinţă.

Deci s-au adunat Sfinţii Părinţi în număr de 630, cu Preasfinţitul Anatolie Patriarhul Constantinopolului, cu Preasfinţitul Iuvenalie Patriarhul Ierusalimului şi cu trimişii Preasfinţitului Leon Patriarhul Romei. Şi au fost de faţă şi rău-credincioşii, între care începători erau Dioscor al Alexandriei, Maxim al Antiohiei şi ceilalţi patriarhi de un gând cu ei, dimpreună cu Eutihie, încât mulţimea ereticilor era fără număr. Şi toţi dimpreună cu Sfinţii Părinţi ţineau Sinodul în Biserica Sfintei Muceniţe Eufimia, care este în partea dinspre Bosfor, biserică unde se odihneau şi moaştele acestei mari muceniţe, de la care se făceau mari şi minunate minuni, după cum vom arăta.

Iar acest dumnezeiesc Sobor a înlăturat pe Dioscor din treapta arhierească şi a anatemizat dimpreună cu Eutihie şi Nestorie pe toţi cei care vor îndrăzni a le urma în cugetele lor hulitoare de Dumnezeu, zicând:

Urmând noi, aşadar, Sfinților Părinți, pe Unul şi Acelaşi Fiu a-L mărturisi, pe Domnul nostru Iisus Hristos, cu un glas toți învățăm că desăvârşit [este] întru Dumnezeire şi desăvârşit întru omenire, Dumnezeu cu adevărat şi Om cu adevărat. Acelaşi din suflet cuvântător şi din trup, de-o-ființă cu Tatăl după Dumnezeire şi de-o-ființă cu noi Acelaşi după omenire, întru toate asemenea cu noi afară de păcat, mai înainte de veci din Tatăl fiind născut după Dumnezeire, iar în zilele cele de apoi Acelaşi pentru noi şi pentru a noastră mântuire din Maria Fecioara de Dumnezeu Născătoarea după omenire, pe Unul şi Acelaşi Hristos Fiu Domn Unul-născut, în două firi fără amestecare fără schimbare fără împărțire fără despărțire cunoscându-se, nicăieri deosebirea firilor stricându-se din pricina unirii, ci mai vârtos păzindu-se însuşirea amândurora firilor şi într-o față şi într-un ipostas aflându-se, nu în două fețe împărțindu-Se sau despărțindu-Se, ci Unul şi Acelaşi Fiu Unul-născut Dumnezeu Cuvântul Domnul Iisus Hristos, precum din început Proorocii pentru El şi Însuşi Iisus Hristos

ne-a învățat pe noi şi Simbolul Părinților ni l-a dat.

Acestea, aşadar, din toate părțile cu toată acrivia şi îndemânarea de către noi alcătuindu-se, a hotărât Sfântul şi Ecumenicul Sinod ca nimănui să nu-i fie îngăduit a înfățişa altă credință, nici să scrie, nici să alcătuiască, nici să cugete, nici să învețe altfel, iar pe cei care îndrăznesc sau să alcătuiască altă credință sau chiar să aducă înainte sau să învețe sau să dea alt Simbol celor ce din voia lor se întorc la cunoştința adevărului de la năravurile elineşti sau de la cele jidoveşti sau chiar de la orice fel de erezie, deci, astfel, de ar fi episcopi sau clerici, să fie înstrăinați episcopii de episcopie şi clericii de cler, iar de ar fi monahi sau laici, să se dea anathemei.[2]

Dogma de la Calcedon, în acord cu teologia Sfântului Chiril, poate fi pe scurt spusă astfel**: unul Fiu şi Domn, Iisus Hristos, Cuvântul**

---

[2] **Hotărârile Sfintelor Sinoade Ecumenice**, Ed. Sfântul Nectarie, Bucureşti, 2003.

întrupat. Din cauza unirii într-o singură persoană a celor două firi - a dumnezeirii şi a umanităţii -, Hristos Însuşi este cel ce lucrează într-un chip minunat şi neseparat pe cele omeneşti ca Om şi Dumnezeu, iar pe cele dumnezeieşti ca Dumnezeu şi Om. Deci această identitate a persoanei (ipostas) în orice act, omenesc sau dumnezeiesc, se realizează astfel încât o fire să „transmită" celeilalte însuşirile proprii, comunicarea însuşirilor nedesfiinţând firile, căci oricâtă îndumnezeire ar primi firea omenească, tot omenitate rămâne. Astfel, acelaşi Hristos este şi Dumnezeu şi Om, necreat şi creat, nepătimitor şi pătimitor, iar actele Sale fie că sunt înalte, fie smerite, se fac de către Acelaşi. Pentru aceea şi patimile Lui sunt de viaţă făcătoare şi mântuitoare, ca Unul ce săvârşea minunile dumnezeieşti prin pipăit, prin cuvânt, adică prin cele omeneşti.

Însă niciodată nu trebuie să spunem că pe Cruce a pătimit firea omenească, ci Hristos după umanitate, nici să spunem că firea Cuvântului a pătimit după trup, ci Hristos a pătimit după trup.

Pe cruce, nici dumnezeirea nu a pătimit (pentru că este nepătimitoare), nici umanitatea singură (pentru că este unită ipostatic cu dumnezeirea Cuvântului), ci a pătimit *„Cel ce a spânzurat pământul pe ape”* după trup. Hristos a fost omorât după trup de oameni şi a fost înviat în trup prin intermediul energiilor necreate ale Sfântului Duh.

Aşadar neprimind, negând sau răstălmăcind aceste ortodoxe învăţături, practic monofiziţii cred şi propovăduiesc un alt Hristos, o altă Treime, o cu totul altă Dumnezeire!

Amestecând firile într-una singură, Hristosul monofiziţilor potrivnici Sinodului de la Calcedon (numiţi pentru aceasta anticalcedonieni sau necalcedonieni) devine ori pătimitor cu dumnezeirea pe cruce, ori pătimirea răstignirii nu a fost reală (dochetism) ceea ce este o hulă adusă Dumnezeirii; amestecând firile într-una singură, Hristosul monofiziţilor capătă o singură energie (monoergism) şi o singură voinţă (monotelism), aşadar nu mai putea face ascultare şi nu se mai putea răstigni ca om, deci mântuirea

noastră nu mai putea fi făcută; amestecând firile într-una singură, Hristosul monofiziților devine o formă vizibilă şi panteistă a energiilor iar omul ar putea ajunge să facă parte din Sfânta Treime.

Împăratul Marcian nu numai a adoptat hotărârile Sinodului Bisericii de la Calcedon, ci a oprit eutihienilor - care deja formaseră o sectă, dreptul de a avea cler şi cult particular. Totuşi erezia monofizită nu s-a stârpit, ci fanatici hulitori au înduplecat, prin viclenii[3] şi pactizări cu alți împărați[4] sau ierarhi[5] apostați ai vremii, a

[3] Un anumit călugăr Teodosie din Alexandria a înduplecat a crede pe numeroşi monahi din acea parte (înainte de terminarea lucrărilor sinodale) că sinodul din Calcedon a „trădat" adevărata credință şi „a confirmat" nestorianismul (erezia împotriva căreia s-a ridicat Eutihie), atrăgând prin acest vicleşug de partea sa mai mult de 10.000 de confrați pe care i-a folosit mai apoi ca „revoluționari" în respingerea hotărârilor sinodului din Calcedon.

[4] Un călugăr din Constantinopol, Petru Gnafevs (+488) câştigând favoarea lui Zenon, ginerele imperatorului Leon, a creat în Antiohia un puternic curent împotriva patriarhului ortodox Martir, încât acesta a fost nevoit să se retragă, Petru

se aciua prin cetăți şi a răspândi anatemizata erezie. Unul dintre înalții clerici care a primit eresul şi i-a adăpostit pe sectarii necalcedonieni este şi patriarhul Sever al Antiohiei (512-518) mort după 530, fiind totodată şi cel mai subtil teolog monofizit, răspândind puternic erezia în tot Orientul. S-a remarcat prin înverşunarea cu care a combătut Hotărârile Sinodului de la Calcedon, vorbind de două firi în Hristos (cea omenească şi dumnezeiască) dar amestecându-le până la dizolvare.

înscăunându-se imediat „patriarh”, rol din care a fost înlăturat de trei ori până la moartea sa.

[5] Profitând de moartea imperatorului Marcian (457) şi de o parte din cei 10.000 de călugării răzvrătiți, un anume Timotei Elurie a ocupat cu sila catedrala din Alexandria Egiptului, asasinând în baptisteriu pe patriarhul ortodox Proteriu şi înscăunându-se imediat episcop a hirotonit pentru toate cetățile Egiptului ucenici de-ai săi, „caterisind” în acelaşi timp pe clericii rămaşi ortodocşi. Am ținut a arăta abuzurile politice şi religioase care au stat la originea răspândirii monofizismului pentru a se putea formula o idee mai clară privind pretențiile de „vechime” sau de „ortodoxism” ale acestuia din ziua de astăzi.

Precum din erezie s-a adăpat, tot o erezie a zămislit, în veacul al VII-lea monofizismul conducând la apariția ***ereziei monotelite***, care considera că Hristos are o singură lucrare şi o singură voire. Această erezie a fost condamnată la Sinodul al VI-lea A-Toată-Lumea al Bisericii Ortodoxe, ținut la Constantinopol între anii 680-681. Sfinții Părinți de atunci au arătat că în Hristos sunt două voiri şi două lucrări fireşti, fără despărțire, fără schimbare, fără împărțire şi fără amestecare. Şi cele două voințe fireşti nu sunt potrivnice una alteia, ci voința Sa omenească urmează celei dumnezeieşti.

Din marea erezie monofizită a veacului al V-lea s-au cristalizat până astăzi trei mari adunări eretice anticalcedoniene: copții din Egipt, sirienii şi malabarezii iacobiți şi armenii gregorieni[6].

[6] Patriarhul Nerses a respins la 527 la Feyion - reşedința patriarhiei Armeniei - Soborul de la Calcedon şi de atunci monofizismul s-a stabilit temeinic în această țară, de unde prin legăturile culturale, comerciale şi politice de mai apoi

Dintre grupările monofizite, iacobiții sirieni şi armenii au cunoscut o dezvoltare în secolul XV, cu toate că încercările de unire cu Roma (sub Papa Eugeniu al IV-lea) le-au au adus dihonii interioare care mai apoi i-au slăbit. În decursul vremii, „abuna" sau căpetenia monofizită din Absinia s-a despărțit de gruparea-mamă din Egipt, luându-şi reşedință separată în Alexandria. Mai-marele copților egipteni prin egumenul mănăstirii Sfântul Antonie a semnat la 4 februarie 1442 unirea cu Roma, fiind mai apoi urmat şi de monofiziții din Palestina şi Absinia.

Cât priveşte pe iacobiții din Siria, aici cruciații reuşiseră să producă scindări încă din secolul al XIII-lea. Cele două grupări şi-au ales căpetenii diferite dar sub aceeaşi denumire de „Ignațiu", având-şi reşedința unul în Antiohia, altul în Mardin. La 1364 a intervenit o a treia scindare, formându-se o grupare cu centrul în Melitina, iar pe la sfârşitul veacului al XV-lea

---

s-au întemeiat comunități monofizite-armene şi în țara noastră.

apare o a patra, cu centrul la Sis. În 30 noiembrie 1444 sirienii orientali s-au unit cu Roma.

Cei mai numeroşi credincioşi monofiziţi din Asia erau armenii, care profitând de avantajele politice oferite de Roma (o bună parte din ei) semnează la 22 noiembrie 1439 unirea cu latinii. De altfel în 1198 regele armean Leon II primise coroana sa de la Roma. Cei care au respins până la capăt uniaţia latină sunt tomiţii de pe coasta Malabar din vestul Indiei care şi-au păstrat credinţa şi tradiţiile lor necalcedoniene. În schimb, maroniţii din Liban au fost atraşi în 1182 la catolicism, părăsindu-şi poziţiile necalcedoniene şi devenind mai apoi cei mai devotaţi dintre toţi cei uniţi cu Roma.

Istoria monofizită ne arată limpede cum despărţirea acestora de credinţa „cea una" a Bisericii lui Hristos le-a adus dihonii şi schisme interioare tocmai din pricina neînţelegerilor ulterioare asupra formulărilor eretice, ajungând – după „modelul" protestant - la o sumedenie de „rituri" şi grupări mai radicale sau mai unioniste. **Ereziile se atrag reciproc, căci deşi separate de**

contradicții teologice, au între ele înrădăcinată o anumită „solidaritate" dată de răzvrătirea comună împotriva aceleiaşi credințe ortodoxe. În acest duh se remarcată şi uşurința cu care o bună parte din grupările monofizite au ales a se uni cu Roma primind totodată şi schimbările dogmatice ale latinilor şi recunoscându-l pe papă drept cap al „bisericilor" lor, arătându-şi greaua învârtoşare față de primirea învățăturii curate a Bisericii Ortodoxe de la care plecaseră.

În România erezia monofizită este reprezentată de gruparea armeană care şi-a întemeiat eparhie în județul Suceava (m-rea Zamca) sub un anume Dirayr Marichian.

Atenționăm aici pe credincioşii ortodocşi de confuzia pe care o pot face privind asupra asemănărilor exterioare (biserici, icoane, cruci, lumânări, slujbe) între cultul armenilor şi Biserica Ortodoxă, mai ales că monofiziții armeni se dau drept ortodocşi tocmai pentru a înşela mai uşor pe ortodocşii naivi şi neştiutori.

Sfătuim aici pe acei ortodocşi care din neştiință s-au închinat, s-au „spovedit", s-au

„împărtăşit" în lăcaşurile credinţei armene, sau pe cei care au făcut pelerinaje pe la mănăstiri armene (*atenţie la „icoanele făcătoare de minuni" de la mănăstirea Hagigadar, loc. Şcheia, Suceava*), au dat pomelnice, au luat „aghiasmă" sau „anafură", sau au cerut sfatul „preoţilor" armeni, să meargă şi să spovedească aceste păcate la duhovnic.

Tocmai din cauza ereziei şi a pericolului vătămător şi pierzător de suflet, învăţătura de credinţă al celui de al IV-lea Sobor al Bisericii de la Calcedon aduce limpezire şi maturizare în credinţa ortodoxă, păzeşte tradiţia liturgică de înnoiri vrăjmaşe, arată ereticilor calea de îndreptare, dar mai ales povăţuieşte până astăzi mădularele cele vii ale Bisericii întru credinţa cea dreaptă: *înomenirea Mântuitorului Iisus Hristos este unirea (firească, fiinţială şi reală) într-o singură persoană a celor două firi – dumnezeiască şi omenească.* Iar cei care cugetă diferit sau au în vreun fel părtăşie (vezi mai sus) cu cei care cugetă diferit, sunt deopotrivă anatemizaţi de Biserica Ortodoxă ca eretici.

Deci diferența dintre monofiziți şi ortodocşi nu este o problemă prăfuită a istoriei, o neînțelegere formală asupra unor cuvinte sau a unor termeni teologici, ci este vorba de lupta Bisericii de a păstra curat adevărul credinței, de a-L păstra întreg pe Hristosul Apostolilor, pe Hristosul Treimii, pe Hristosul Ortodoxiei.

Schimbările teologice ale monofiziților

Comunitățile monofizite întemeiate prin forță şi cu susținere politică, însă fără nici temei teologic, în teritoriile apostoleştilor patriarhate ortodoxe, cu sprijinul ierarhilor căzuți şi împăraților corupți ai vremii, duc până astăzi o luptă de dezbinare în interiorul Bisericii Ortodoxe. Prin relele înnoiri liturgice şi imitarea formelor de cult ortodox, prin adoptarea unor formule dogmatice părut ortodoxe şi sensibil deformate, prin participarea activă la

rugăciunile şi şedinţele ecumeniste, anticalcedonienii arată doar schimbarea „părului", a formelor, dar nu şi a vechilor năravuri ereticeşti ale întemeietorilor lor, reuşind să înşele foarte uşor şi să treacă drept „ortodocşi" printre cei care nu cunosc îndeajuns învăţătura Bisericii Ortodoxe despre Hristos.

Este bine de ştiut că odată cu anatemizarea de către Biserica Ortodoxă cea „Una sfântă, sobornicească şi apostolică" a grupărilor monofizite, acestora nu li se recunosc nici până astăzi valabilitatea „tainelor" şi nici harul preoţiei, împărtăşirea comună fiind imposibilă atâta timp cât vor stărui în eresul despărţitor de dreapta credinţă.

Pentru a se putea susţine şi perpetua în timp, hulelor monofizite le-au urmat inevitabil abuzuri sau invenţii „teologice" în cult şi disciplină. Cu timpul, aceste păreri greşite şi practici abătute de la Sfânta Predanie a Bisericii au făcut loc şi „evoluat" în alte abateri şi mai primejdioase, cum se întâmplă întotdeauna ereziilor, până în ziua de astăzi.

Ca principale înnoiri liturgice şi cultice, monofiziţii întrebuinţează la Sfânta Euharistie vin fără a-l amesteca cu apă, pentru a însemna o singură natură dumnezeiască a lui Hristos, şi-au schimbat cărţile de cult după propria lor învăţătură eretică, au proclamat în chip hulitor drept sfinţi şi le-au zugrăvit icoane ereticilor dintre care amintim pe Sever şi Eutihie, au schimbat zilele sărbătorilor, prăznuiesc sărbători noi, nu recunosc drept sfinţi pe mărturisitorii ortodocşi împotriva eresurilor lor şi multe alte asemenea după cum urmează.

Astfel, Petru Gnafevs (+488), în trei rânduri „patriarh" al Antiohiei: 469(470), 475(476) şi 485-488, a rămas celebru în ceata ereticilor monofiziţi prin introducerea cuvintelor *„care ai fost răstignit pentru noi"* în *„Sfinte Dumnezeule"*, înainte de: *„miluieşte-ne pe noi"*. Odată introduse aceste cuvinte, urmează că imnul Trisaghion nu mai proslăveşte Sfânta Treime, ci numai pe Hristos. Dar, îndeobşte, Trisaghionul era raportat la Sfânta Treime, aşa că adaosul lui Gnafevs însemnă reînvierea vechii erezii patripasiană.

Iată ce ne spune despre acestea Sfântul Ioan Damaschin:

Ca o consecință a celor spuse mai sus, hotărâm că este o hulă adaosul pus la Trisaghion de Petru Gnafevs cel prost, pentru că sau introduce o a patra persoană şi face deosebire între Fiul lui Dumnezeu, puterea enipostatică a Tatălui, şi între cel răstignit, ca şi cum ar fi altul decât „cel puternic", sau învață că Sfânta Treime este pasibilă şi că s-a răstignit împreună cu Fiul şi Tatăl şi Duhul Sfânt. Departe cu această vorbărie hulitoare şi fără rost!

Noi raportăm cuvintele „Sfinte Dumnezeule" la Tatăl şi prin aceasta nu dăm numai Lui numele Dumnezeirii, deoarece ştim că este Dumnezeu şi Fiul şi Sfântul Duh. Cuvintele „Sfinte tare" le raportăm la Fiul, dar nu lipsim pe Tatăl şi pe Sfântul Duh de putere. Iar cuvintele „Sfinte fără de moarte" le raportăm la Duhul Sfânt, fără ca să punem în afară de nemurire pe Tatăl şi pe Fiul, ci raportăm în chip simplu şi absolut toate numirile dumnezeieşti la fiecare dintre ipostase, imitând pe dumnezeiescul apostol care zice: „Pentru noi este

un singur Dumnezeu, Tatăl, în care sunt toate, şi noi din El; şi un singur Domn, Iisus Hristos, prin care sunt toate şi noi prin El"; şi un singur Duh Sfânt în care sunt toate şi noi în El. Nu numai el, dar şi Grigore Teologul, care spune undeva aşa: „Pentru noi este un singur Dumnezeu, Tatăl, din care sunt toate şi un singur Domn, Iisus Hristos, prin care sunt toate şi un singur Duh Sfânt în care sunt toate". Cuvintele „din care", „prin care" şi „în care" nu indică o deosebire de firi – căci dacă ar fi aşa nu s-ar putea schimba prepoziţiile sau ordinea numelor – ci ele caracterizează însuşirile unei singure şi neamestecate firi. Şi aceasta este evident din aceea că se adună iarăşi în una, dacă nu se citeşte superficial ceea ce se găseşte la acelaşi apostol: „Din El şi prin El şi în El toate. A Lui este slava în vecii vecilor, Amin". [7]

După toate acestea, cine mai poate socoti pe monofiziţi ortodocşi fără să nege învăţătura

[7] Sfântul Ioan Damaschin, op.cit, p.95.

Sfinţilor Părinţi şi fără să se despartă de credinţa ortodoxă?

Iată ce răspuns hotărât ne dă Biserica Ortodoxă prin **Pravila de la Govora de la 1640** în Canonul 70 al Soborului Antiohiei:

> *Oricine va mânca cu Armenii [monofiziţi, n.n] sau Pavlichienii sau cu alţi eretici, sau mai vârtos cine va avea legături cu dânşii, acestuia grăieşte legea lui Dumnezeu: anathema să fie.*

Dar să mai vedem cum ne povăţuieşte Biserica noastră Ortodoxă despre legăturile cu ereticii:

Canonul 10 al Sfinţilor Apostoli ~ „Dacă cineva s-ar ruga, chiar şi în casă cu cel afurisit (scos din comuniune) acela să se afurisească."

Canonul 45 al Sfinţilor Apostoli ~ „Episcopul, presbiterul sau diaconul, dacă numai s-ar ruga împreună cu ereticii, să se afurisească, iar dacă le-a permis acestora să săvârşească ceva ca şi clerici (să săvârşească cele sfinte), să se caterisească."

Canonul 46 al Sfinţilor Apostoli ~ „Episcopul sau presbiterul care primesc botezul

sau jertfa ereticilor, poruncim să se caterisească. Căci ce înțelegere poate să fie între Hristos şi Veliar? Sau ce parte are credinciosul cu necredinciosul?”

Canonul 64 al Sfinților Apostoli ~ „Dacă vreun cleric sau laic intră în sinagoga iudeilor sau a ereticilor ca să se roage, să se caterisească şi să se afurisească.”

Canonul 6 al Sinodului V local de la Laodiceea (343) ~ „Nu este îngăduit ereticilor a intra în casa lui Dumnezeu dacă stăruie în eres.”

Canonul 32 al Sinodului V local de la Laodiceea ~ „Nu se cuvine a primi binecuvântările ereticilor, care sunt mai mult nelegiuiri decât binecuvântări.”

Canonul 15 al Sinodului Întâiu-al-Doilea din Constantinopol (861) ~ „Cei ce propovăduiesc public eresul sau îl învață în Biserici, să fie îndepărtați de comuniunea cu credincioşii şi afurisiți, ca unii ce fac schismă şi sfărâmă unitatea Bisericii.”

Aceasta este unimea Bisericii peste veacuri, aşa se păstrează neîntreruptă continuitatea

Apostolică, aceasta este împreună-glăsuirea Sfinților Părinți, ca Sfintele Sinoade de astăzi ale Bisericii să recunoască şi să întărească deplin şi desăvârşit toate hotărârile celor Şapte Sfintele Soboare ale Ortodoxiei ca adevărate, „împrospătând” în mod particular numai anatemele şi avertizând asupra legăturilor cu actualii urmaşi ai vechilor eretici.

Minuni dumnezeieşti împotriva ereticilor monofiziţi

Mărturisesc Vieţile Sfinţilor şi cronicele vremii cum la Dumnezeiescul Sobor adunat la Calcedon, făcându-se multă neînţelegere şi ceartă a dreptcredincioşilor creştini ortodocşi cu ereticii monofiziţi, pentru că rău credincioşii nu voiau nicidecum să se supună la dogmele cele drepte, s-a ridicat Preasfinţitul Anatolie care a zis către eretici:

Să scrieți voi într-o carte mărturisirea credinței voastre şi vom scrie şi noi mărturisirea noastră, iară amândouă scrisorile pecetluindu-le, să le punem în mormânt la preacinstitele moaşte ale Sfintei Mare Mucenițe Eufimia, apoi să ne rugăm cu post ca Dumnezeu să ne descopere care este credința cea dreaptă.

Toți lăudând sfatul lui, au pus amândouă scrisorile pe pieptul Sfintei şi, acoperind mormântul, l-au întărit cu pecete împărătească şi cu strajă, şi s-au rugat trei zile cu postire.

Iară a patra zi, împăratul dimpreună cu tot sinodul, desfăcând pecețile şi deschizând mormântul, au văzut scrisoarea celor dreptcredincioşi şezând în dreapta Sfintei, iară scrisoarea celor răucredincioşi zăcându-i la picioare ca o lepădată necurăție. Şi de mirare era şi aceasta, că Sfânta şi-a întins mâna sa spre împărat şi spre patriarh ca o vie, dându-le lor scrisoarea mărturisirii celei drepte. Şi îndată mulți dintre monofiziți au trecut la dreptcredincioşi şi toți au propovăduit credința ortodoxă cea dreptmăritoare, ca una ce era întărită de Dumnezeu şi adeverită

prin Sfânta şi Marea Muceniță, iar credința ereticilor au dat-o anatemei.[8]

În chip duşmănos, nicăieri în scrierile teologice sau mărturiile istorice monofizite nu se pomeneşte de această minune dumnezeiască, fapt ce arată cum mai-marii acestei secte țin sub jugul neştiinței şi al minciunii sufletele sărmanilor adepți.

Părintele Ioan Moshu, trăitor în secolele VI-VII, pomenit cu vrednicie de Sfântul Ioan Damaschin şi de Sfinții Părinți ai Sinodului al VII al Bisericii, în a sa culegere de scrieri şi întâmplări duhovniceşti numită „Limonariu"[9], la Capitolul 48 arată o minune a Maicii Domnului făcută cu o femeie de credință monofizită:

---

[8] **Sinaxarul lunii iulie**, Ziua a unsprezecea, Viața Sfintei Muceniţe Eufimia, Ed. Episcopiei Romanului, 2003, p.248-249.

[9] Pr. Ioan Moshu, **Limonariu sau Livada Duhovnicească**, Ed. Episcopia Ortodoxă Română Alba Iulia, 1991.

Ne povestea avva Anastasie preotul şi paznicul odoarelor sfintei Biserici a Învierii Domnului nostru Iisus Hristos, că a venit Cosmiona, femeia patricianului Gherman şi a voit ca în una din nopţile sfintei Duminici să se închine singură la sfântul şi făcătorul de viaţă Mormânt al Domnului nostru Iisus Hristos, adevăratul Dumnezeu. Când a vrut să se atingă de Mormânt a întâmpinat-o Stăpâna noastră, Sfânta Născătoare de Dumnezeu, faţă către faţă, împreună cu alte femei şi i-a spus:

- Pentru că nu eşti de ale noastre, să nu intri aici!

***Ea aparţinea ereziei lui Sever, acefalul**. Cosmiona se rugă mult ca să-i dea voie să intre. Sfânta Născătoare de Dumnezeu însă i-a răspuns zicându-i:*

- Crede-mă, femeie, că n-ai să intri aici până nu te vei împărtăşi cu noi prin aceeaşi credinţă.

Prin aceste cuvinte a cunoscut că este împiedicată să intre pentru că este eretică şi că dacă nu trece la Sfânta, sobornicească şi apostolicească Biserică a lui Hristos, Dumnezeul nostru, n-are să intre. A trimis îndată după diacon. Când acesta a venit cu

sfântul potir, ea s-a împărtăşit cu Sfântul Trup şi Sânge al Marelui Dumnezeu şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Şi astfel a fost învrednicită să se închine sfântului şi de viață făcătorului mormânt al Domnului nostru Iisus Hristos.

Înțelegem de aici marea osebire dintre ortodoxie şi erezie, dar mai ales străşnicia cu care Maica Domnului a păzit Preasfântul Trup şi Sânge al lui Hristos de a ajunge în gurile cele hulitoare ale ereticilor monofiziți. Iată ce ne mărturiseşte mai departe „Limonariu” la Capitolul 36:

Unul din părinți ne povestea despre fericitul Efrem patriarhul Antiohiei, că era un apărător înfocat al credinței ortodoxe. Într-o zi a auzit că în părțile Ieropolei trăieşte ***un stâlpnic care face parte din erezia severienilor şi a acefalilor****. A pornit deci la el cu gândul să-l reîntoarcă la credința ortodoxă. Când a ajuns acolo a început dumnezeiescul Efrem să-l sfătuiască şi să-l îndemne pe stâlpnic să meargă pe drumul tronului apostolic şi să aibă părtăşanie cu Sfânta*

sobornicească şi apostolească Biserică. Stâlpnicul i-a răspuns, zicându-i:

- Eu cu nici un chip n-am nici o legătură cu Sinodul de la Calcedon. (…) Atunci patriarhul şi-a dezbrăcat omoforul pe care-l purta, s-a apropiat de focul pe care-l aprinsese aproape de stâlp şi s-a rugat zicând:

- Doamne Iisuse Hristoase Dumnezeul nostru, care pentru noi ai binevoit să te întrupezi cu adevărat din Stăpâna noastră, Sfânta Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioara Maria, arată-ne nouă adevărul!

După ce şi-a terminat rugăciunea a aruncat omoforul în mijlocul focului. Cu toate că focul a ars timp de trei ore până ce s-au terminat toate lemnele, totuşi a scos din foc omoforul întreg şi nevătămat, fără a fi suferit ceva din pricina focului. Atunci stâlpnicul văzând întâmplarea, s-a încredinţat că adevărata credinţă este în Biserica Ortodoxă. L-a anatemizat pe Sever şi erezia lui, a venit la sfânta Biserică, s-a împărtăşit din mâinile fericitului Efrem şi L-a prea slăvit pe Dumnezeu.

Vedeți cum vin la adevărata credință cei înşelați de învățăturile eretice dar iubitori de adevăr mântuitor? Vedeți cum harul Duhului Sfânt lucrează cu dragoste minunată prin cele ale Bisericii mântuirea celor din afara Bisericii? Vedeți cum ne arată Hristos prin minuni credința cea mântuitoare? Să mai citim o pildă la Capitolul 178 din „Limonariu”:

Ne povestea nouă avva Gheorghe, preotul chinoviei Sholarilor, că în Manadia trăia un bătrân tare sârguitor; era însă simplu la credință şi se împărtăşea oriunde se găsea fără nici o deosebire. Într-o zi s-a arătat un înger al lui Dumnezeu spunându-i:

*- Spune-mi mie, bătrânule, dacă vei muri, cum voieşti să te îngroape pe tine, **oare ca egiptenii [copții, n.n], sau ca armenii, sau ca ereticii**, ori ca ierusalimtenii [adică ortodocşii n.n.] ?*

- Nu ştiu, i-a răspuns bătrânul.

- Gândeşte-te, i-a spus atunci îngerul, şi am să vin peste trei săptămâni să-mi spui.

Bătrânul s-a dus la un altul şi i-a spus ceea ce a auzit de la înger. Când a auzit acest bătrân s-a

minunat de spusele lui. S-a uitat mult la el şi mişcat de Dumnezeu i-a spus:

- Unde te împărtăşeşti cu Sfintele Taine?

El i-a răspuns şi i-a zis:

- Unde mă găsesc, acolo mă împărtăşesc, ori la armeni, ori la egipteni, ori la eretici.

Atunci bătrânul i-a spus:

- Să nu crezi că poţi să te împărtăşeşti în afară de sfânta sobornică şi apostolică Biserică, care ţine patru sfinte sinoade ecumenice; cel din Niceea, al celor trei sute optsprezece părinţi, cel din Constantinopol, al celor o sută cinci zeci de părinţi, primul din Efes, al celor două sute de părinţi şi cel din Calcedon, al celor şase sute treizeci de părinţi. Când va veni îngerul spune-i: "Vreau să fiu înmormântat cum se îngroapă monahii ierusalimteni".

După trei săptămâni a venit îngerul şi a spus bătrânului:

- Ce mai este bătrâne? Te-ai gândit?

- Vreau să fiu înmormântat cum îngroapă monahii ierusalimteni i-a răspuns bătrânul.

- Bine, bine, a zis îngerul.

Şi îndată şi-a dat duhul bătrânul.

Aceasta s-a întâmplat ca să nu piardă bătrânul ostenelile lui şi să fie osândit la un loc cu ereticii.

Grozav lucru este să fii osândit la un loc cu ereticii! Din două pricini Biserica cea Ortodoxă a dat anatemei pe monofiziţi – pentru ca turma cea binecredincioasă să osebească de departe pe lupii cei cu cuget rău-credincios şi pentru ca ereticii cei sinceri văzând despărţirea de credinţă şi minunile lui Hristos, să se întoarcă „acasă" la Biserica cea Ortodoxă, de unde părinţii lor din înşelare drăcească au plecat.

Iată ce spune despre osânda ereticilor monofiziţi Părintele Ioan în Capitolul 26:

Un bătrân cu numele Chiriac trăia în lavra Calamon din apropierea sfântului râu Iordan. Şi era bătrânul îmbunătăţit în fapte dumnezeieşti. La el a venit un frate străin din ţinutul Dara, cu numele Teofan. Şi a aflat bătrânul că acest Teofan era rătăcit şi nu ştia care credinţă este cea adevărată.

Atunci, lăsându-l pe fratele în peşteră s-a dus la țărmul Mării Moarte şi s-a rugat pentru el. Şi iată cum pe la ceasul trei după amiază în ziua următoare, vede fratele pe cineva înfricoşător la vedere, stând în fața lui şi-i spune:

- Vino şi vezi adevărul!

Şi luându-l, l-a dus într-un loc întunecos, cu miros urât şi cu foc ***şi-i arătă în mijlocul focului pe Nestorie şi Teodor, pe Eutihie şi Apolinarie, pe Evagrie şi pe Didim, pe Dioscor şi pe Sever, pe Arie şi pe Origen şi pe alți câțiva.***

- Iată, îi spune acela ce i s-a arătat, acesta-i locul pregătit ereticilor şi celor de urmează învățăturile lor. Dacă-ți place locul, rămâi în credința ta! Dar dacă nu vrei să încerci chinul acesta vino la Biserica cea sfântă şi sobornică, aşa cum ți-a spus bătrânul. ***Căci îți spun: chiar dacă ai săvârşit toate virtuțile, ajungi în locul acesta dacă n-ai dreaptă credință.***

La cuvântul acesta fratele şi-a venit în fire. Când a venit bătrânul i-a povestit toate cele întâmplate aşa cum le-a văzut şi a trecut la sfânta sobornică

şi apostolică Biserică. Şi a rămas împreună cu bătrânul în Calamon. După ce a stat mulți ani cu el, a adormit în pace.

Mai pomenim aici şi minunea de la Mormântul Domnului, când la anul 1549, în Ierusalim, monofiziții armeni au cumpărat cu vicleşug de la sultan dreptul de a intra de Sfintele Paşti în Sfântul Mormânt, în locul ortodocşilor, pentru a primi lumina Învierii. Însă Dumnezeu i-a ruşinat pentru ereziile lor, căci sosind ceasul pogorârii Sfintei Lumini, aceasta nu s-a mai aprins în interiorul Sfântului Mormânt după obicei, armenii ieşind cu făcliile stinse, ci un fulger a despicat un uriaş stâlp de piatră din preajma locului unde stăteau retraşi Patriarhul şi credincioşii ortodocşi rugându-se, aprinzându-le numai acestora făcliile.

De peste 450 de ani stă mărturie în Biserica Sfântului Mormânt acest „Stâlp al Ortodoxiei" ca mustrare pentru cei ce aud şi văd dar nu cred că Sfânta Lumină numai la binecredincioşii ortodocşi vine.

Ecumenismul şi încercările de unire cu monofiziţii

Numai una, Biserica cea întemeiată de Hristos este *stâlpul şi temelia adevărului (I Tim. 3,15)*. Şi toţi Sfinţii Părinţi şi toate Sfintele Soboare ale Bisericii stau mărturie păstrării Adevărului prin scoaterea învăţăturii mincinoase în afara Bisericii şi anatemizarea celor ce vor stărui în hulă.

Erezia înseamnează ascunderea, deformarea, negarea adevărului de credinţă al Bisericii celei

una. Aici a fost marea piatră de poticnire a tuturor întemeietorilor de erezii: faptul că adevărul Bisericii, dincolo de învăţăminte şi dogme, este de fapt Însuşi Hristos, iar pe Hristos poţi să-L ascunzi, să-L negi, să-L biciuieşti, să-L huleşti, dar nu poţi să-L birui sau să-L desprinzi de Biserica Sa. A încerca să „legalizezi” eresul în Biserică este ca şi cum ai umbla să-L decapitezi pe Hristos. Şi dintru această îndărătnică „neputinţă”, ereticii şi-au întemeiat, pe baza propriilor inovaţii şi hule, o nouă religie, ridicând o falsă biserică în numele unei credinţe într-un fals Hristos şi a unei părute „ortodoxii”. Drept aceea, Biserica socoteşte pe cei care nu mărturisesc ortodox credinţa întru Hristos, că sunt în afara Bisericii, precum lepădată de Biserică este socotită şi secta monofiziţilor de peste 1500 de ani.

Însă cu uimire vedem astăzi cum ereticii vrăjmaşi ai lui Hristos duc o luptă susţinută pentru a se „legitima” istoric şi teologic înaintea adepţilor lor şi a adevăratei Biserici. Mai pe scurt, monofiziţii s-au suit în corabia ecumenismului

sperând ca prin negocierile întru ale credinței cu teologii ortodocşi vor reuşi să capete recunoaştere de „biserică ortodoxă” în lumea creştină.

Cât de mult au izbutit întâlnirile comisiilor mixte de dialog între ortodocşi şi monofiziți (Chambesy – 1976, 1979, 1985, 1990, 1993, 1995) să schimbe părerile teologilor ortodocşi putem vedea chiar din declarațiile acestora:

> *Delegații Bisericilor Orientale Ortodoxe au cerut să nu se procedeze la ridicarea anatemelor prin acte solemne şi lecturi publice, ci totul să se facă cu multă discreție, spre a nu şoca mentalitățile încă nepregătite pentru schimbări ale credincioşilor de rând din Răsărit.* ***Evenimentul să se consume la nivelele de sus*** *şi să se însereze în practica liturgică şi pastorală de toate zilele. Aşa va avea mai mult succes. S-a mai cerut să nu se facă de îndată caz de introducerea reciprocă în calendare a celor care s-au anatematizat în secolul V şi de care s-a pomenit mereu de atunci încoace. Pentru o perioadă de tranziție să rămână sfinți locali şi să se extindă*

respectul reciproc până la asimilarea lor reciprocă.[10]

Textul ar fi şocant dacă ar reprezenta cugetul Bisericii Ortodoxe, deoarece prezintă un plan abil de înşelare a conştiinţelor dreptmăritoare şi de asimilare în cultul ortodox a ereziilor monofizite. Observaţi, vă rog, că anticalcedonienii armeni, copţi etc., nu mai sunt numiţi nici măcar monofiziţi, ci şi-au câştigat direct titulatura de *„Biserici Ortodoxe Orientale"*.

Întrebăm şi noi ca nişte *„credincioşi de rând din Răsărit",* în care sinod al Bisericii Ortodoxe a fost recunoscută „ortodoxia" armenilor, copţilor şi iacobiţilor? Chiar dacă lucrul acesta s-a făcut „discret" în cadrul Consiliului Mondial al Bisericilor, oare întrunirile şi grupurile de dialog ecumeniste reprezintă Soboarele Bisericii Ortodoxe? Atâta timp cât o adunare – oricum s-

---

[10] IPS Antonie, Mitropolitul Transilvaniei, *Dialogul dintre Biserica Ortodoxă şi Biserica Ortodoxă Vechi-Orientală,* **Ortodoxia,** nr.1/1994, p.142.

ar numi - neagă făţiş Hotărârile celor Şapte Sinoade ale Bisericii Ortodoxe, nu reprezintă pentru turmă glasul ortodox şi cugetul Bisericii. Oare monofiziţii au venit pe ascuns la botezul ortodox şi nu ştim noi? De ce atunci nu renunţă la ereziile anatemizate de Sinodul IV de la Calcedon? Sau trebuie să credem că noi ortodocşii primind cele ce ni se par „ortodoxe" ale ereticilor iar aceştia primind o spoială de „ortodoxie" vom deveni „fraţi" întru Hristos? Întru care Hristos, cel cu o fire sau cu două firi? Oare renunţând la dragostea pentru Adevărul Ortodoxiei vom deveni mai „convingători" că avem dragoste de om?

Că *„evenimentul urmează să se consume la nivelele de sus şi să se insereze în practica liturgică şi pastorală de toate zilele"* ne confirmă şi Părintele Profesor Nicolae D. Necula în paginile buletinului oficial al Patriarhiei Române:

> *Cât priveşte cărţile de cult, acestea necesită o revizuire şi reeditare a lor, curăţite de anatemele sau blestemele îndreptate împotriva unor corifei ai celor două familii de Biserici şi mai ales din*

familia Bisericilor Vechi Orientale, condamnaţi şi înfieraţi în SINODICONUL care se citeşte în Duminica Ortodoxiei sau în slujba hirotonirii Episcopului Ortodox.[11]

După mintea acestor „corifei" bastarzi ai „familiilor" ecumenismului, întreaga teologie a Bisericii Ortodoxe ar trebui să fie rescrisă pentru a putea încăpea într-însa şi hulele ereticilor în Ortodoxie. Aceasta înseamnă că Sfinţii Părinţi au greşit faţă de eretici atunci când i-au pus sub anatema Bisericii, mai înseamnă că vor trebui rupte toate paginile din toate cărţile de teologie şi istorie care mărturisesc Hotărârile Sinoadelor IV, V şi VI ale Ortodoxiei, vor trebui cenzurate scrierile Sfinţilor Ioan Damaschin, Maxim Mărturisitorul şi celor câteva sute de sfinţi părinţi dimpreună cu dânşii, cărţile de cult vor trebui date pe foc, iar în locul acestora vom primi

---

[11] Pr. prof. dr. Nicolae D. Necula, **Vestitorul Ortodoxiei**, 31 ian. 2005, p.13, col.3.

spre închinare „icoanele” şi vom prăznui zilele hulitorilor Sever, Eutihie şi Dioscor...

Spre întărirea aceleiaşi direcții de schimbare se îndreaptă şi lansarea în data de 8 iunie 2005 în cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă din Bucureşti (!) a cărții cu titlul *„Eliberarea duhului”*[12] a mai-marelui copților, Shenouda III:

> *„Suntem în fața unui eveniment de o importanță istorică şi ecumenică deosebită”, a apreciat Prea Sfinția Sa, Ciprian Câmpineanul, Episcop Vicar Patriarhal, „pentru că astfel dăm mărturie de deschiderea spre dialog a Bisericii Ortodoxe Române şi a celei copte”. Cartea, o culegere de 27 de meditații, a fost salutată prin mesajele transmise de membri ai Sfântului Sinod, în*

[12] Tradusă în limba română de drd. Tallat Takla Mourkus şi **apărută la Editura Bizantină unde redactor şef este Pr. prof. Constantin Coman de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Bucureşti!**

rândul cărora este apreciată deja ca o lucrare de căpătâi pentru monahi, credincioşi şi studenţi.[13]

Cine sunt aceşti „ortodocşi" şi ce credinţă mărturisesc de vreme ce „au apreciat" valoarea teologică a cărţii şi „virtuţile" scriitorului ca apoi să-şi permită să ne mai vorbească despre Ortodoxie? Ne putem da uşor seama de răspuns cercetând mai amănunţit, după gândirea Sfinţilor Părinţi, amintita carte. Aşadar Shenouda zice:

Adam şi Eva nu ştiau nimic altceva decât binele. Ei nu cunoşteau răul. Dar când au mâncat din pom au început să-l cunoască[14].

Credem că totuşi în cadrul Facultăţii de Teologie Ortodoxă din Bucureşti nu s-a scos învăţătura Sfântului Ioan Gură de Aur, alminteri

---

[13] Din comunicatul oficial al Birourilor de presă ale Patriarhiei Române şi Arhiepiscopiei Bucureştilor din data de 8 iunie 2005.

[14] Shenouda III, **Eliberarea duhului,** Ed.Bizantină, 2005, p.18.

recomandăm teologilor participanți citirea *Omiliilor la Facere* (Omilia XVI, cap.V, p.184), în care Sfântul contrazice cele de mai sus spunând:

Mulți din vrăjmaşii dumnezeieştii Scripturi încearcă să spună că Adam a avut cunoştința de a deosebi binele de rău după ce a mâncat din pom. Dar asta e cea mai mare prostie. [...] Dacă am accepta – Doamne fereşte! – că omul a cunoscut binele şi răul după ce a mâncat din pom, atunci hula s-ar îndrepta iarăşi împotriva lui Dumnezeu. Cum ar fi dat Dumnezeu porunca aceasta unuia care nu ştia că este un rău călcarea poruncii? Dar nu-i aşa! Doamne fereşte! Omul ştia desăvârşit ce e binele şi răul.

Tot la pagina 18, Shenouda III referindu-se la momentele de după cădere, spune:

Poate că primul lucru pe care Adam l-a cunoscut a fost că el era bărbat şi Eva femeie.

Aici rătăcirile shenoudiene de mai sus sunt contrazise chiar de Scriptură (Facere 2.22-23) care grăieşte:

Iar din coasta luată din Adam a făcut-o Domnul Dumnezeu femeie şi a adus-o la Adam. Şi a zis Adam: Iată aceasta-i os din oasele mele şi carne din carnea mea; ea se va numi femeie, pentru că este luată din bărbatul său.

Vom cruța ochii cititorului de vederea unor alte asemenea grozăvii înşirate pe tot cuprinsul cărții, printr-un ultim citat despre alcătuirea omului din *„Eliberarea duhului"* (p.98-99):

Nu sunt țărână precum cred ei, sunt suflare dumnezeiască. Am fost din veşnicie cu Dumnezeu şi Dumnezeu m-a aşezat pe pământ. Dar îl voi părăsi după un scurt timp şi mă voi întoarce la Dumnezeu [...] Vreau să mă întorc la Dumnezeu aşa cum am fost la început, să fiu iarăşi suflare dumnezeiască, să mă purific de orice lucru lumesc.

Iarăşi Shenouda III - *„foarte cunoscut în țara noastră şi foarte deschis la ideea unei unități între biserica ortodoxă de rit bizantin şi cea veche*

orientală"[15], după cum ține să ne declare preotul profesor Nicolae Necula, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă – contrazice grosolan învățătura Scripturii:

> *Şi a făcut Dumnezeu pe om luând țărână din pământ şi a suflat în fața lui suflare de viață şi s-a făcut om cu suflet viu. (Facere 2.7)*

Nu credem că un decan al unei facultăți de teologie ortodoxă poate fi de acord cu cuvintele *„Am fost din veşnicie cu Dumnezeu"* de mai sus, ci înclinăm să credem că aprecierile laudative către „patriarhul ortodox" Shenouda III fac parte din reflexele slugarnice cu care venerabilul şi cei dimpreună cu dânsul au rămas de la participările la negocierile ecumeniste.

Orice om poate avea păreri personale, excese de zel sau „derapaje" teologice, dar când - acolo sus - *„limbajul diplomației"* ajunge să contrazică

---

[15] Din comunicatul oficial al Birourilor de presă ale Patriarhiei Române şi Arhiepiscopiei Bucureştilor din data de 8 iunie 2005.

graiul Sfintelor Scripturi şi învăţăturile Sfinţilor Părinţi, ne permitem să spunem că miroase a trădare...

Amintim aici teologilor ortodocşi implicaţi în aceste tentative primejdioase de *recunoaştere eclesială,* că o diplomă de hârtie nu le conferă infailibilitate pe viaţă sau imunitate la eresuri, că ştiutorii de citate şi definiţii sunt primii răpuşi de neînduplecatul duh al raţionalismului, ci dimpotrivă, să ia aminte la căderea lui Eutihie şi Dioscor, unul arhimandrit iar altul ierarh, care din prea multă teologie înaltă au căzut din cele ortodoxe şi smerite.

Dar când citim în **„Vestitorul Ortodoxiei"** din 30 noiembrie 1994 – buletinul oficial al Patriarhiei Române - declaraţiile cutremurătoare ale lui Shenouda III, începem să ne dumirim asupra înţelesului de **„schimbare la nivel înalt"** a Ortodoxiei:

> *Vă dau un exemplu: fiecare fiinţă umană este alcătuită din două naturi spirit şi trup, dar acestea două sunt unite într-o singură natură pe care o numim natura umană (p.5, col.2)*

Aşa ceva nu se poate, este cea mai limpede mărturisire a ereziei lui Eutihie şi Dioscor, eresul monofizit descris lămurit în cea mai de seamă publicaţie ortodoxă românească. Cât de uşor se pot sminti ortodocşii simpli citind aceste blasfemii! Cât de uşor pot fi apoi manipulaţi sărmanii noştri credincioşi şi adunaţi ca oile la rugăciunile dimpreună cu ereticii şi făcuţi să creadă în ideea de unitate ecumenistă.

Mai departe în acelaşi articol Shenouda III ne învaţă cum stau lucrurile cu „frăţietatea”: *„Suntem una în credinţă, dar a existat un fel de neînţelegere în folosirea terminologiei greceşti în secolul al V-lea”* iar despre diferenţa de mărturisire spune că *„este o problemă lingvistică” (p.5, col.2).*

Aceasta înseamnă că Sfinţii Părinţi de la Sinodul IV de la Calcedon au fost atât de imbecili încât au anatemizat nişte „ortodocşi nevinovaţi” din cauza unor neînţelegeri lingvistice. Doamne fereşte! Să nu ne fie şi nouă a crede aşa ceva, dacă voim a rămâne mădulare vii ale Bisericii.

Însă la sfârşit Shenouda III îşi arată deschis dorința de revizuire a Ortodoxiei şi încrâncenarea în eres, punând capac ortodocşilor şi lăsând „cunoscătorilor” punerea în aplicare a sugestiilor sale:

> *Trebuiesc ridicate anatemele. După aceea trebuie să vorbim poporului credincios despre această unitate şi dacă există ceva în cărțile noastre de istorie, teologie sau liturgice, care să considere pe ceilalți eretici, acesta trebuie exclus. (p.5, col.3)*

Să nădăjduim că nu se vor împlini aceste cuvinte şi mai marii noştri vor găsi înțelepciunea de a *exclude* din Ortodoxie tot eresul şi hula.

CUPRINS